

ISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Helyben házhoz hordva: Vidékre postán szállítva.
Egész évre . . . 36 korona Egész évre 40 korona
Negyedévre . . . 9 korona Negyedévre 10 korona
Egyes szám ára 16 fillér.

Politikai napilap

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. Telefon: 2-53.
A szerkesztőség kéziratok vis- Előfizetések és hirdetések
száadásra nem vállalkozik. kiadóhivatalhoz intézendők.

Seidler úr nótája.

Az osztrákoknak egyszerre megjött a bátorságuk, mióta a magyar katonák Ausztriát is olyan kitűnően megvédték. Kijelentette Seidler osztrák miniszterelnök a bécsi képviselőházban, hogy Ausztria nem fog beleegyezni a magyar hadsereg egyszerű felállításába. Szerinte nekünk nincs jogunk önálló hadsereget felállítani Ausztria beleegyezése nélkül.

Seidler ur okoskodása kétszeresen téves. Téves jogilag és téves, ha a tényleges erőviszonyokat vesszük.

Először is: mi az önálló magyar hadsereget az 1867. évi XII. törvény-cikk alapján követeljük, abba pedig a szomszédnak semmi beleszólása sincs, ha mi egy törvényes jogunkkal akarunk.

De tegyük fel, igazuk van az osztrákoknak, tegyük fel, hogy az önálló magyar hadsereghez az 1867. XII. törvény megváltoztatása kellene. Ezt is megtehetjük Ausztria nélkül, mert mi a kiegyezést a királlyal, nem pedig Ausztriával kötöttük.

Az önálló magyar hadsereg felállításához a magyar nemzet és a magyar király egyetértő megállapodásán kívül semmi más nem szükséges.

De tegyük fel, hogy az osztrák koponyák ezt nem látják be s bár nincs jogilag igazuk, mégis meg akarják akadályozni a magyar hadsereg felállítását. Igazán kíváncsiak vagyunk, hogyan próbálnák azt meg? Tiltakozással? Semmi joguk hozzá, hogy egy magyar törvényhozási vagy kormányzati aktusba beleokvetetlenkedjenek. Erőszakkal? No, ez egy kissé bajos dolog volna. Retorzióval? Tessék. Ájtsa fel Ausztria is az „osztrák nemzeti” hadsereget. Előre kijelentjük, hogy semmiféle közösséget sem kívánunk az osztrák nemzeti hadsereggel. Tömjék meg azt csehekkkel, délszlávokkal, olaszokkal. Ha mi magunk komolyan akarunk valamit, mit tud akkor ellenünk tenni Ausztria? Semmit.

Csak egyet tehet: rázhatja felénk az öklét, melyet nagyon is elfelejtett a saját csehei s egyéb „hü” nációi ellen rázogatni.

Seidler egész magyarellenes kirohanása nem más, mint egy ócska, rég elkoptatott osztrák nóta ismétlése az osztrák kormányzat rozoga verkiijén. Erre a régi nótára még mindig lehet valamiképpen összeszedíteni a mara-

kode osztrák nemzetiségeket s alkal-
milag egy kis többséget öcszeverk-
lizni.

Az osztrák verklisek sok nótát el-
felejtettek; ezt az egyet még huzzák,
huzzák keservesen . . .

A városi közgyűlés előkészítése.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága csütörtökön, március 14-én tartja rendes közgyűlését. A városi tanács, mint állandó választmány, Ember Géza főispán elnökielte alatt tegnap tartott ülésén készítette elő a közgyűlésen tárgyalásra kerülő ügyeket.

Szeged város megküldötte pártolás végett feliratát, az önálló magyar hadsereg megszervezése iránt.

Lukács Ödön főjegyző terjesztette elő az átiratot, s javasolta, hogy hasonló felirattal pártolja Nagyvárad Szeged feliratát. Most erre éppen legjobb az alkalom, amikor az osztrák képviselőházban támadják a magyarokat és a magyar kormányt, éppen a szóban levő ügyvel kapcsolatban. A tanács ily értelmű javaslatot terjeszt a közgyűlés elé.

Csanádvármegye feliratot intézett a miniszterhez, amelyben kéri a kormányt, hogy a kenyérmagvak és a takarmányneműeknek törvényes uton biztosítsa már most leendő igénybevételét s hogy ezek a termények már a cséplésnél rekviráltassanak. A felirat pártolását javasolja.

A Nagyvárad Sörgyár r. t. arra kéri a város törvényhatóságát, hogy a város címerét használhassa. A kérelmet a tanács teljesítendőnek javasolja.

Az olasz temető kibővítésére két telek megvételét javasolja a tanács a törvényhatóságnak.

A miniszter által jóváhagyott házbérfillér életbeléptetésére javaslatot tesz a tanács a közgyűlésnek.

E tárgynál hosszabb vita volt.

Dr Thury László főügyész ugyanis indítványozta, hogy tekintettel a köztisztviselők nehéz helyzetére, a tisztviselőket a háború tartamára mentse fel a házbérfillér fizetésének kötelezettsége alól.

Lukács Ödön ellenezte az indítványt s rámutatott, hogy éppen ezen kérdés okozott nagyobb mozgalmat a házbérfillér behozatala alkalmából. Egyik sarkalatos indoka a házbérfillér behozatalának, hogy azok is járuljanak a közterhek viseléséhez, akik különben mentesek a pótdók alól. A mentesítés áttörése volna ennek az elvnek.

A tanács Lukács Ödön érveléseit fogadta el.

Még apróbb ügyek kerülnek a közgyűlésen tárgyalásra.

Közegészségügyi miniszterium felállítása.

Szepesmegye felirata a közegészségügyi szakbizottságban

Szepesvármegye bőven és helytállóan indokolt felterjesztést intézett a miniszterelnökhöz és a képviselőházhoz, amelyben külön közegészségügyi miniszterium felállítását kéri. A feliratot pártolás céljából megküldték Nagyvárad városának s a tanács kiadta véleményezés végett a közegészségügyi szakbizottságnak.

A közegészségügyi szakbizottság tegnap tartott ülésén foglalkozott Szepesmegye átiratával.

Az ülésen dr Grósz Menyhért elnökölts dr Mayer László, dr Nemes Áron, dr Popovits Miklós, Materny Imre, Rendes Vilmos és Pásztor Bertalan jegyző voltak jelen.

Dr Mayer László főorvos terjesztette elő a feliratot és előadói javaslatát, amelyben rámutat, hogy Magyarországon a közegészségügy egyáltalában nincs szervezve, alig van az országban bakteriologiai intézet, nincs elég kórház, kevés a tüdőszanatórium s nincs gondoskodva a tüdőbetegek elkülönítéséről, jó ivóvizről, munkáslakásokról; nincs szervezve kellőleg a gyermekvédelem, az iskolai higiénia, rendezetlen a gyógyszerész-ügy. Gondoskodni kellene, hogy a közegészségügy függetlenítessék más kormányzati ágtól. — Mindezek és még sok más indokok alapján javasolja a szakbizottság, hogy teljesen csatlakozzék Nagyvárad város törvényhatósága Szepesmegye feliratához s feliratában kérje a közegészségügy államosítását s külön közegészségügyi miniszterium felállítását, orvosi szakférfi vezetése alatt.

Ezután úgy az elnök, mint a jelen volt tagok rámutattak a mai közegészségügyi szervezet hiányaira.

A főorvos javaslatát egyhangulag elfogadták.

Az ülés végén dr Mayer László főorvos referált a fertőző betegségek februári havi állapotáról.

Ezzel az ülés véget ért.

Erdélyi oláhok Clémenceaunál.

Budapest, március 8. (Saját tudósítónktól.) Luganoból jelentik Párisból: A Main homályos értelmű hirt közöli arról, hogy Clémenceau egy erdélyi oláh küldöttséget fogadott, melyet egy Memrescu Simon nevű férfi vezetett.

A Kath. Kör negyedik közmívelődési estéje

Jendkívül előkelő és nagyszámu közönség előtt folyt le tegnap délután a Kath. Kör Szent-László-termében.

Jelen voltak: dr Karácsonyi János c. püspök, a Kör egyházi elnöke, dr Lábán Lajos kir. táblai elnök, a Kör világi elnöke, dr Vucskics Gyula, Brém Lőrinc, Szirmay L. Árpád, dr Némethy Gyula kanonokok, dr Mazurek Gyula, Bozóky Gyula honvédelezredes, Géczy Lajos, dr Szabó Vendel, dr Géczy József, dr Ferdényi Kálmán, Folmann Géza, Papp Béla, Wallner Győző, Bánás László, dr Krüger Aladár, dr Papp Károly, Szalay János, dr Mór Pál stb. és nagyszámu közönség.

A pompás műsort Szokoly Erzsike urleány, Fischer Ervin zongoraművész egyik legjelesebb tanítványa Chopin örökszép Balladájával nyitotta meg, melynek előadására csak igen fejlett tudásu zongorajátékos vállalkozhat. És örömmel tapasztaltuk azt a bámulatos fejlődést, biztos muzikalitást, a legapróbb részletekig való gondos kidolgozást és csiszolt előadói művészetet, mely Szokoly Erzsike játékát jellemezte. A gyönyörű zene számnak igen nagy hatása volt és a bájos előadót zajosan megtapsolták.

Utána dr báró Apor Vilmos theologiai tanár tartotta nagyérdékű előadását „Mi az igazság?” címmel a subjektivismusról és vonzó modorban, meggyőző érvekkel mutatta ki annak káros hatását a vallásra, erkölcsre és az egész közéletre. Apor báróban a közönség alapos készütségu tudóst és disztin-gvált előadóképességű, kiváló szónokot ismert meg, aki ezzel a nagyváradi első nyilvános szereplésével egyszerre meghódította a közönséget. Az érdekes előadást a közönség nagy figyelemmel hallgatta és a kiváló előadót lelkes ünneplésben részesítette. Az előadás gondolatmenete a következő:

A kételkedő Pilátus kérdésével kezdte beszédét dr báró Apor Vilmos theologiai tanár: „Mi az igazság?” Két ellentétes világnézet állt szemben egymással, Krisztus, a hívő világ vezére és a mítsem hívő Pilátus, a hitetlenek képviselője. Fejtette azután a szónok, hogy mik a kritériumai az igazságnak, mi a mérték, mellyel el lehet dönteni mi az igaz, mi a téves. A modern bölcselek így felelnek a kérdésre: „Egy önmagában létező, a gondolkodó alanytól független, tárgyilag kötelező, Isten és emberek felett uralkodó igazság fogalma mit sem jelent, mondja egy modern bölcselel. Tehát az igazság változó az általános felfogások szerint. „Az igazság a kor gyermeke”, mondja Hegel. De nemcsak korok szerint változik az igazság, hanem minden egyes gondolkodó alany teremtoje a maga igazságának. A modern filozofia tehát a subjektivismus-t hirdeti.

Az alany teremti magának az igazságot. Mi következik ebből? Az, hogy minden igaz, mit az alany gondol. Igaz az, amit igaznak akarok.

Paulsen pl. a mai subjektivismusnak egy híres képviselője szóra ezt mondja: „Az azonosság elve tulajdonképp nem egyszerű kijelentés, hanem parancs; annyit jelent hogy: amit A nak mondok az legyen és maradjon is A. Ha így áll a dolog — így folytatja — akkor gondolkodásunkat és megismerésünket alapiában véve az akarat határozza meg.”

És volt egy ezen bölcselek között, aki teljesen végig gondolta a szubjektivismust Nietzsche, aki e híres szavakat mondta: „Az Isten meghalt és akarjuk, hogy éljen az übermensch, a felsőbb ember?”

És ime Nietzsche az übermensch néhány évre rá, hogy ezen merész szavakat írta, az örültek házába került és ott fejezte be éle-

tét örök tanuságául annak, hogy ez a bölcselet a józan észsel ellenkezik, mint szt. Pál mondja: „Hiukká lettek gondolataikban és meghomályosodott esztelen szívük, magukat bölcseknek mondván, bolondokká lettek.”

Léteznek-e kívülünk eső tárgyak? Vagy a tárgyakat csak képzeljük s azok a fantázia szüleményei? Ez a rettenetes szkeptizmus a kételkedés bölcselete, amely a subjektivismusból folyik. Ez a bölcselet kétségbe vonja azt, amit lát, amit érkei felfognak. Mert ha a tárgyak valóban léteznének, akkor már nem az alany hozná létre az igazságokat, hanem a külső tárgyak kényszerítenék a megismerésre, ez pedig ellenkeznék — szerintük — a gondolat szabadságával.

És így jutnak arra a következtetésre, melyeket Schopenhauer egész világosan kimondott: „A világ az én képzetem . . . nincsen bizonyosabb, bizonyításra oly kevéssé szoruló igazság — ugymond — hogy minden, a mi a megismerésre felkínálkozik, tehát az egész világ, csak a felfogó alany előtárgy, a képzelő alany képződése egyszerű: képzet.”

A világ képzet: A környezet, amelyben élnek, rokonai, barátai nem léteznek csak az önök gondolatában, képzelő tehetségükben, a családi ház csak álomkép, a természet tüneményei.

Kell-e még külön megcáfolni ezen tant? Nem elég cáfolat az, hogy ezen tannak következetes végig gondolása vagy az örültek házába hajtja az embert mint Nitzschet vagy pedig a legvégzetesebb pesszimizmusba mint Schopenhauert?!

Milyen a subjektivismus a vallás terén? Itt az a jelszó: dogma nélküli vallás, az eszelem vallása. Ez hozta létre a modernizmust a katolikusok között és a protestánsoknál a „szabad vallás“-t. Ezek aláássák a vallásosságot s a szabad vallás hívei hitetlenek tömegévé alakulnak.

És erkölcsi téren? Ha nincs tárgyi különbség igaz és téves közt, akkor az erkölcsi jó és rossz között is megszűnt a válaszfal, akkor az egyén határozza meg, hogy mi jó, mi rossz és eljutunk Nitzsche tanához, akinek „über mensch“-e tul van a jó és rossz fogalmán.

Ha manapság fennen hirdetik a „szabad szerelem“ jelszavát s ezzel romba döntik a családi fészket, sárba tiporják a női becsületet. Ha szabad kereskedelem, szabad verseny cégére alatt ezer meg ezer kisebb vagyontönkre megy a kapitalizmus javára, akkor mindez csak a gyakorlatba átvitt szubjektivismus.

És végül politikai téren? Elég rámutatni a jelen idők borzalmas tünetére, hogy a hatalmas cári birodalom, a világ legnagyobb országa összeomlott. S mi okozta ezt? A bolsevikizmus? Azelőtt Nihilizmusnak hívták, a Nihilizmusnak pedig Nitzsche az atyamestere és alapelve „Tul a jó és rossz fogalmán“. Éljen az Übermensch. Valóban az Übermensch, a felsőbb ember üli orgiáit a Bolseviki rémtettekben, a Bolseviki felfordulásban.

Ha nincs igazság, tárgyi igazság, örök igazság, akkor minden inog, minden változik, nincs miben hinni, nincs mire támaszkodni. Mintha tenger közepén állanánk, hullámok felett, vihar tombol körülöttük, — ha nincs igazság. De ime a felkorbácsolt hullámok között közel kétezer éve áll egy szikla, szilárdan, mozdulatlanul áll, nem engedve az idők viszontagságainak, a korok felfogásainak, az egyéni véleményeknek s ezen szikla kupolás templom s oszlopos bejárata felett óriás betűkkel e felírás áll: „Te Péter vagy s ezen sziklára épitem egyházamat s a pokol kapui nem győzedelmeskednek feletted.“ Ez Krisztus egyháza, az „oszlopa és erőssége az igazságnak“, az örök, változatlan igazságoknak, melyeket Krisztus adott, hiszen azért jött, hogy tanuságot tegyen az igazságról.

Azóta Pilátus is eltűnt, a római birodalom is eltűnt, melynek képviselője volt, feltűntek új népek, új országok és tönkre mentek ezek is, de a szikla áll, Krisztus igazsága változatlanul megmaradt, mert ő mondta, hogy ég és föld elmúlnak, de az én szavaim el nem múlnak.

Ne Pilátust válasszuk tehát, hanem Krisztust, mert Isten igazsága örökké marad. „Veritas Domini menet in oeternum“.

Most következett Nagy Irénke urleány énekszámja, a ki gyönyörűen iskolázott bárszonyos melegségu, magas szopránját a „Carmen“ opera áriájában csillogtatta. Ugy evvel, mint pedig Káldy „Csalogánydalá“-val nagy hatást ért el, úgy hogy a közönség elragadtatva hallgatta a szép produkciót és úgy őt, mint tanárnőjét, Bleyerné Garzó Adéll urasszonyt, a ki diszkrét finomsággal kísértelkes tapssal köszöntötte.

Kedvesen hatottak dr Erdős Mátyás törvényszéki jegyző saját szerzeményű darabjai is, a melyeket ő maga adott elő zongorán. Érdekes zenekép az első, bájos apróság a második és ügyes invencióra mutat a harmadik. A közönség szívesen fogadta a három újdonságot és tetszésének hosszas tapsokkal adott kifejezést.

A legközelebbi közmívelődési estély jövő pénteken, e hó 14 én lesz, melynek műsorát legközelebb közöljük.

A rab-műhelyek üzembe helyezése és a bírósági tisztviselők.

A cipőtalpaló bíró, akire Teleszky hivatkozott, országos hírvé lett, akinek vállalt megveregette az igazságügyminiszter. De hát minden bíró nem talpalhatja a maga és gyermekei cipőjét, mert először nincs hozzá anyagja, másodsor nincs rá ideje és ami a legfőbb: nincs hozzá szerszámja.

Pedig most megint baj van, mert a suszterek emelték az árakat s egy cipőnek (anyag nélkül) elkészítéséért 40 koronát kérnek, ha nem többet.

Öt-hat gyereket számítva egy bírónál, s s az anyag árát nézve, a helyzet elviselhetetlen, mert egy-egy bíró legfeljebb két pár talpat kapott, a többit uzsoraáron volt kénytelen megvásárolni.

De nem is szükséges messze menni segítségért. Nem kell a bírónak magának talpálni a cipőt s nem kell megnyuzatni magát lelketlen suszterek által. Van Nagyváradon a királyi ügyészségnek cipőkészítő műhelye, teljes felszereléssel, a békeidőben igen jó cipőket állítottak itt elő a bírósági hivatalnokok, különösen az ügyészség részére.

Ezt a műhelyt kell igénybe venni s beállítani néhány rabot, akad suszter a foglyok között, jó munkás is, aki örül, hogy dolgozhatik és kereshet valamit. Ha nincs, bátran össze lehet fogdosni a szabadlábon levő cipődrágítókat árdrágítás, zsarolás és nyuzás címen.

Ezekkel a munkásokkal és a kincstártól vagy a szövetkezet révén nyert anyaggal jutányos áron lehetne a bíróságiak cipőit javíttatni és elkészíttetni. A tanárok és tanítók beszerzési csoportja például ügyesen szerzett anyagot, úgy, hogy egy cipőre való 30 koronába került, az elkészítést a Hungária cipőgyár vállalta el 10 koronáért, úgy, hogy egy pár cipő 40 koronába került.

szövetkezet tagjainak (Notabene: semmi kezelési költség nincs, a szövetkezet tagjai végeznek el mindent ingyen, fizetett ellen-séget nem tartanak, aki ellopja az árukat.

Ilyen módon lehetne segíteni a cipőnyomorúságon s hasonlóképpen a rabmunkaerő kihasználásával szabóműhelyt lehetne berendezni. Tudjuk jól, hogy ennek engedélyezése a táblai elnöktől s a királyi főügyésztől függ. De hisszük, hogy Lábán Lajos dr táblai elnök és Sztaniszlavszky Adolf dr főügyész e tervek kivitele ellen, ha hozzájuk fordulnak, nem tesz kifogást, mert ezzel a ruházkodás és cipő-kérdés kielégítő megoldást nyerne s a bíróságot az ipari uzsora kezéből kivenné.

Mert hogy megítélhessük, micsoda uzsorának vagyunk a karmai között, tessék ezt a két számot egy lélegzetre elolvasni:

40 K

181 K 20 l.

Az első azt jelenti, mennyi a cipő előállítására. A másik azt, mennyiért adják a kereskedők.

Magyarországon nem a birkákat nyírják legjobban.

Nincs ujság.

Budapest, március 8. A miniszterelnökségi sajtóosztály távirata. (Hivatalos.) Nem történt különös esemény.

A vezérkar főnöke.

Álló tűz a francia fronton.

Berlin, március 8. A miniszterelnökség sajtóosztály távirata. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér.

Ruprecht bajor trónörökös hadcsoportja. Sikeres felderítésünk végrehajtása alkalmával Marckentől keletre harminc belgát, Festhibertől északkeletre pedig huszonhárom angolt fogtunk el. A tűzérési és aknavető harc este egyes szakaszokon feléledt.

A német trónörökös hadcsoportja Rohamosztageink La Malvilletől északra (Berry au Bactól délre) végrehajtott előretörésünk után számos francia foglyot szállítottunk be. A harci tevékenység egyébként álló tüzelésre szorítkozott, amely a Maas nyugati partján átmenetileg fokozódott.

Albrecht württembergi herceg hadcsoportja. A Lotharingiai arcvonalon a francia tűzérési Selle és Laine között élénk tevékenységet fejtettek ki.

A többi harctéren semmi ujság.

Ludendorff, első főszállásmester.

A Wolff-ügynökség esti jelentése.

Budapest, március 8. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: A londoni Margathet és Sharnechet a 7-ről 8-ra virradó éjszakán több repülőnk bombákkal megtámadta. Nagy robbanásokat figyeltünk meg.

A többi harctéren nincs ujság.

Oroszország új kormánya.

Budapest, március 8. (Saját tudósítónktól.) Genfből jelentik: Pétervári hírek bizonyosnak tartják, hogy Kiskin volt miniszterelnök elnöklése alatt új kormány alakult.

Amerika felfegyverzi Kinát.

Budapest, március 8. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik: Washingtoni hírek szerint az Amerikából szállított hajók Kinának kikötőiben vannak koncentráva s onnan Wladiwosztokba indulnak. Az ántánt összes Wladiwosztokban és Archangelszkben horgonyzó hajói Kinának csapatokat és lőszert szállítanak. A lapok szerint Japán csak nagy engedmény árán vállalkozott az Oroszországgal való háborúra.

Az orosz béke ratifikálása.

Budapest, március 8. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: Az a küzdelem, amelyet a forradalmi szocialisták folytattak Lenin és hívei ellen a középponti hatalmakkal való békeszerződés jóváhagyása ellen, Lenin győzelmével végződött. Bécsi diplomata körök szerint a békeszerződés gyakorlati végrehajtásának semmi sem áll útjában. Az orosz békét a közeli napokban Berlinben, az ukrán békét Bécsben fogják ratifikálni.

Japán mozgósít.

Budapest, március 8. (Saját tudósítónktól.) Rotterdamból jelentik: A Morning Postnak jelentik Tokióból: A haditengerészet több osztályát május 4-re behívták. A parlament 5 milliárd jent szavazott meg a hadihitelre.

Az irek forradalmát várják.

Budapest, március 8. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: Németországi utasok szerint Liverpoolban nagyszámu csapatokat vontak össze, s az hírlík, hogy Franciaországba küldik őket. A valóságban azonban az esetleg kitörendő irországi forradalom esetére tartják készenlétben. French tábornok volt főparancsnok, aki most az Irország ellen küldött csapatok főparancsnoka, megérkezett Irország Newrow nevű kikötőjébe s kijelentette, hogy lépések történtek arra nézve, hogy Irország katonai parancsnokság alá helyeztessék.

Megváltoztatják a kékefeltételeket?

Budapest, március 8. (Saját tudósítónktól.) Genfből jelentik: Párisi lapok jelentése szerint Péterváron az ujonnan alakított haditanács gyakorolja addig, míg Trockij és Lenin Moszkvában tárgyalnak, a legfőbb hatalmat a fővárosban és annak kerületében még

abban az esetben is, ha a moszkvai ülés változtatásokat eszközölne a breszt-litovszki szerződésen. Valószínű, hogy Moszkvában bizottságot választanak, amely a középponti hatalmakkal tárgyalásokba bocsátkozik a szerződés bizonyos pontjainak megkönnyítésére.

Lenin Trockij ellen.

Budapest, március 8. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik: A Trockij betegségéről szóló hírt megerősítik. Trockij hetek óta távol tartja magát a politikától. Lenin konfliktusa mindjobban kiélesedik Trockij ellen. A Pravdába írt cikkében Lenin hevesen támadja Trockijt, akít a béke megzavarójának nevez.

Német repülő-támadás Nantes ellen.

Budapest, március 8. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: A Nantes ellen intézett repülő-támadásnak a már megállapított 20 halotton és sebesültön kívül még több áldozata is van, akiket a romok alatt találtak. A romok eltakarításának munkája lázasan folyik, elakarják kerülni, hogy a megrokkadt házak teljesen összeomoljanak.

Wilson nem egyezett bele Japán akciójába.

Budapest, március 8. (Saját tudósítónktól.) Bernből jelentik: A Morning Postnak jelentik Washingtonból: Wilson titkára közölte, hogy Amerika kormánya eddig semmi megállapodást nem kötött Japán kelet-sibériai akciója dolgában. Amerika ebben a kérdésben nem csatlakozott a többi ántánt államokhoz. A Morning Post szerint azonban feltehető, hogy Amerika annak idejében nem fog szembehelyezkedni Japán akciójával s nem fog Japánnak nehézséget okozni.

A csipkeverő.

Susanne Grandais a főszerepben.

A mai ifjusági mozielőadás.

Jolanda, a fiatal csipkeverőnek, a kis hollandi falu szépségének, nagyon megnyerte tetszését a falu leggazdagabb legénye, akinek hasonlóképpen nagyon megtetszett a szép Jolanda. A leány apja eleinte csak tette magát, mintha nem értené a fiatalok egymáshoz való vonzalmát, később azonban, amikor komollyá vált az ügy, beleegyezését adta a házasságba. Ez azonban még nem történhetett meg, minthogy István apja mindig azt hangoztatta, hogy a fia 5000 koronát kap, ugyanennyit hozzon a leány is a házhoz. Még az sem használt, hogy Jolanda megírta neki István fiához való benső vonzalmát és hogy annál nem a pénz játszik szerepet, s hogy ő igen ügyes csipkeverő, de azt a levelet István apja semmire sem méltatta.

Egy napon, ahogy a műhelyben többi társnőivel együtt dolgozott Jolanda, egyszerre nagy utcai lármára lett figyelmessé, mire számosan az ablakhoz siettek.

A nagy láрма egy közhírrététel volt, a mely szerint az a nő, aki a legszebb csipkemintát készíti, 5000 korona jutalmat kap.

Több sem kellett Jolandának! . . .

Neki fogott és szébbnél-szebb mintákat eszelt ki, de ezek mind igen közönségeseknek tetszettek neki. Egyszerre összecsapta munkáit és éjnek idején elbucszott apjától és a templomba sietett, ahol az oltár előtt kérte a Mindenhatót, hogy segítségére legyen neki. Azután szépen hazament és lefeküdt.

Amint hajnalban felébredt és az ablakra tekintett, azon egy gyönyörű csipkemintát látott, mely jégvirágokból állott. Egyszeriben kezébe vett egy írót és lerajzolta a szép mintát. És ekkor eszébe jutott a Mindenható, aki imáját meghallgatván ezt a gyönyörű mintát ablakára teremtette, amiért neki reggeli buzgó imájában halát adott érte.

A kis faluban mindenhol nagyban folyik a munka és mindenki meg akarja nyerni a díjat. Jolanda is dolgoztatott nagy mester-művén, míg egy szép napon elkészült vele. És megérkezett a tavasz és vele együtt Jolanda boldogsága is. Az utca ismét lármás lett, ami Jolandának most örömet jelentett. Ugyanis ő nyerte meg a nagy díjat művével. Jolanda öröme leírhatatlan volt, jegyese pedig büszke volt menyasszonyára.

A vőlegény apja pedig beleegyezését adta a házasságba, mely által a fiatalok boldogsága teljes lett.

Igen érdekfeszítő a Kath. Népszövetség és Kath. Kör ma, szombaton tartandó mozielőadásának műsora. Hat érdekfeszítő darab kerül ez alkalommal a mozivásznonra. A műsor slágere a Csipkeverő című dráma lesz, melynek ismertetését fentebb közöltük. A műsor a következő:

1. Mester Sascha háborus heti hiradó.
2. Bandi és a bankár. Bohózat.
3. A Bièvre völgyében Páris környékén. Természet után.
4. Vak a tenger mellett. Életkép.
5. Jobb a kolbász, mint a gyöngytyuk. Amerikai bohózat.

6. A csipkeverő. Slágerkép.
Az előadás kezdete 6 órakor.

A hadifoglyok szélhámosa.

A hadifoglyok sűrű rajokban érkeznek haza Oroszországból, Szibéria hómezőiről, öröme azoknak, akik oly hosszú időken keresztül annyi epedéssel várták őket haza szerető otthonukba.

Ezzel egyidőben a szélhámosok is megmozdultak, hogy a hadifoglyok hazatérését is felhasználják bűnös machinációik folytatására, éles szimatjuk most is megérezte, hogy milyen formában és honnan lehet pénzt zsebelni.

A nagyvárad rendőrség most leplezett le egy ilyen újfajta szélhámost, Bök Jánost, aki a csalások minden fajtáját ismeri a saját gyakorlatából.

Bök a háboru elején a 37. gyalogezredhez vonult be s mint ilyen Óbecsén teljesített szolgálatot. Itt megismerkedett egy ot-tani jómódu birtokos fiával, aki szintén a 37. gyalogezrednél szolgált: P. Lajossal, ezen a réven pedig a P. Lajos leánytestvérevel, akinek erősen udvarolni is kezdett. Multak a hetek s 1915-ben Bök János is, P. Lajos is kikerültek az orosz frontra. Előbb Bök, azután a barátja is fogságba kerültek, azonban nagy volt Oroszország s bizony nem találkoztak többé egymással.

Bök János Szibériába került, ahonnan felhasználva a zilált állapotokat ez év januárjában szerencsésen megszökött s a hónap végére már itthon is volt. Pénze nem volt, könnyű uton akart pénzmaghoz jutni, amint azt a háboru előtt is tette. Elutazott Óbecsére egy kicsit széjjelnézni. Érdeklődött a P. familia után s megtudta, hogy P. Lajos orosz fogságba jutott, ahonnan még nem sikerült hazajutni. Bök János ezt a körülményt alkalmasnak találta arra, hogy pénzt csaljon ki az öreg gazdálkodótól. Szépen visszautazott Nagyváradra és innen ilyen táviratot menesztett Óbecsére:

„Itthon vagyok, Nagyváradon rekedtem pénzem nincs kérek 500 koronát Tükör utca 8 címre

fiok Lajos.“

Azonkívül még express ajánlott levelet küldött, hogy biztosabb legyen a pénz.

Talán sikerült is volna minden, de egyet nem tudott Bök János. Nem tudott arról, hogy az öreg P. még 1916 évben azt az értesítést kapta, hogy fia a fogságban meghalt. Érthető, hogy a távirat nagy zavarba hozta az egész családot, nem tudták örömben, hogy mit csináljanak, a legjobbnak tartották, hogy felülnek a vonatra, hogy minél előbb lássák hazatért fiokat. Óriási volt a meglepetésük, amikor a jelzett címen Bök urat találták.

Bök János most a rendőrség foglya, mielőtt még tovább folytathatta volna szélhámoságait.

* Zichy János kihallgatásához. Budapesti tudósítónk jelenti: Munkapárti körökből hírlik, hogy gróf Zichy János kihallgatása a kompromisszum kérdésével áll összefüggésben. Állítólag gróf Zichy János ugnyilatkozott volna, hogy a kompromisszum megvalósulása feleslegessé teszi a választásokat. Zichy reméli a kompromisszum létrejvetelét.

Hadisegélyek kifizetése.

Az államsegélyben részesülőkkel közlöm, hogy i. évi március hó 1-től 31-ig esedékes államsegélyek kifizetése végett március 12-én, kedden a tűzoltó laktanyában jelentkezzenek délelőtt 1-től 1301-ig, délután 4501-től 6800-ig, március 13-án, szerdán délelőtt 1301-től 2600-ig, délután 2601-től 2800-ig és 6801-től 7800-ig. Március 14-én csütörtökön délelőtt 2801-től 3000-ig, 3201-től 3600-ig, 4001-től 4200-ig és 7801-től 7900-ig, délután 3001-től 3200-ig, 3601-től 4000-ig és 7901-től 8500-ig. Március 15-én pénteken délelőtt 4301-től 5500-ig, délután 8501-től 9500-ig. Március 16-án szombaton délelőtt 9541-től 10383-ig.

Házipénztár. Március 12-én, kedden délelőtt 1-től 200-ig, délután 5501-től 5700-ig. Március 13-án, szerdán délelőtt 1301-től 1500-ig, délután 2601-től 2800-ig. Március 14-én, csütörtökön délelőtt 7801-től 7900-ig, délután 7901-től 8000-ig. Március 15-én pénteken délelőtt 4201-től 4400-ig.

Adópénztár. Március 12-én, kedden délelőtt 201-től 500-ig, délután 5701-től 6000-ig. Március 13-án, szerdán délelőtt 1501-től 1800-ig, délután 6801-től 7100-ig. Március 14-én, csütörtökön délelőtt 2801-től 3000-ig, délután 3001-től 3200-ig. Március 15-én pénteken délelőtt 4401-től 4700-ig, délután 8801-től 8900-ig.

Tűzoltó laktanyai segélypénztár. Március 12-én, kedden délelőtt 501-től 900-ig, délután 6001-től 6400-ig. Március 13-án, szerdán délelőtt 1801-től 2200-ig, délután 7101-től 7500-ig. Március 14-én, csütörtökön délelőtt 3201-től 3600-ig, délután 3601-től 400-ig. Március 15-én, pénteken délelőtt 401-től 5200-ig, délután 8901-től 9500-ig. Március 16-án, szombaton délelőtt 9501-től 10383-ig.

Kert-utcai fogyasztási adóhivatali segélypénztár. Március 12-én, kedden délelőtt 901-től 1300-ig, délután 6401-től 6800-ig. Március 13-án, szerdán délelőtt 2201-től 2600-ig, délután 7501-től 7800-ig. Március 14-én, csütörtökön délelőtt 4001-től 4200-ig, délután 8051-től 8500-ig. Március 15-én, pénteken délelőtt 5201-től 5500-ig, d. u. 8501-től 8800-ig sorszámmal állított egyéneket fogja kifizetni.

Ezuttal közlöm az államsegélyesekkel, hogy az új rendelet alapján az összeírásokat a fizetéssel egyidőben, vagyis március 12, 13, 14, 15 és 16-án Városháza, földszint, 27. ajtó alatt eszközöltetem, tehát azon államsegélyesek, kik a február 18, 25, 26. és 27-én a tűzoltó laktanyában összeírva nem lettek, a segély felvétele után az összeírásra jelenjenek meg, mivel ellenkező esetben a magasabb összegű segély részükre folyósítható nem lesz.

Nagyvárad, 1918 március 8-án.

Juricskay Barna s. k.
tanácsos.

HIREK

* A békekötés a delegáció előtt. Budapesti tudósítónk jelenti: Hírlik, hogy a delegációt legközelebb az orosz és román békekötés miatt összehívják, hogy Czernin részletesen beszámolhasson azzal kapcsolatban. Az a kívánság merült fel a politikai pártokban, hogy a magyar képviselőházat is hívják össze. A kormány sem zárkózik el a kívánság elől s valószínű, hogy a román béke után azonnal összehívják a képviselőházat, amikor a kormány azonnal a Ház elé terjeszti a békefelteletet.

* **Nagyvárad jogtanár munkája az udvari könyvtárban.** Dr. Lutter János a nagyvárad kir. keth. jogakadémia tudós fiatal prodékánja „A szent koronával való koronázás alkotmányjogi jelentősége” című munkáját megküldötte legfelsőbb helyre. Ő Felső udvari és hitbizományi könyvtára részére dr. Lutter János munkáját elfogadta s a megküldésért főudvarmesteri hivatala által a szerzőnek legfelsőbb köszönését fejezte ki.

* **Katonai előléptetések.** A hivatalos lap közli, hogy a király tart főhadnagyokká léptette elő Frost Venczel 101. gye-beli és Neagu Kornél 37. gye-beli tart. hadnagyokat.

* **A Kath. Nővédő Egyesület közgyűlése.** A Kath. Nővédő Egyesület hétfőn délután egyenyed 6-kor tartja az évi rendes közgyűlést a Kath. Kör választmányi helyiségében. Aki egy ifju egyesület fejlődését, páratlan tevékenységét szemlélni akarja, az jelenjék meg a közgyűlésen, amelyen be fog számolni az egyesület a működéséről. Nagyon szerény kezdettel, ugyszólván titokban jelent meg ezen áldásos intézmény és most magában egyesíti Nagyvárad lelkes és tevékeny keresztény hölgyvilágát. A közgyűlés a következő programmal fog lefolyni:

1. Elnöki megnyitó.
2. Évi jelentés a titkártól.
3. Pénztári kimutatás.
4. A választmány megalakítása.
5. Esetleges indítványok.
6. Zárószó.

* **Medvigy István ügyész kitüntetése.** A hadsereg rendeleti közlönyének közlése szerint a király Medvigy István királyi ügyésznek a harctéren tanúsított bátor magatartásáért a Signum Laudis t a kardokkal adományozta. Medvigy István volt ugyanis az első, aki az első szerbiai offenzíva alkalmával a Macsvába csónakon átment s a vett parancs szerint ott bevárta a csapatok átkelését erős ellenséges tűzben.

* **A Pénzintézetek szövetségének értekezlete.** A Magyarországi Pénzintézetek Országos Szövetségének biharmegyei körzete f. évi március hó 12-én délután fél 6 órakor, a Kereskedelmi és Iparkamara helyiségében értekezletet tart. Ez alkalommal a következőket tárgyalják:

1. Az intézetek adóügyi. 3. Ingatlan árverések. 3. Birtok-politika. A fenti tárgyak fontosságára való tekintettel, okvetlenül kériük szíves megjelenésüket. Nagyvárad, 1918 március 6. Dr. Adorján Armin, biz. titkár. Dr. Hoványi Géza, biz. elnök.

* **Bihari Ákos gyásza.** Bihari Ákosnak mély gyásza van, édesatyja halt meg. Egy legmelegebb szív remegett meg a nagy csapás alatt, amit az apa elmulása jelent. Bihari Ákosnak ebben a nagy fájdalmában osztozik egész közönsége, mely a magáénak tudja ezt a kiváló művészt. A gyászjelentésen Bihari Ákos és Bihari László mély fájdalommal tudatják, hogy édesatyjuk Silbermann Ignác életének 68-ik évében, március 8-án, hosszas szenvedés után, esendesen elhunyt. Régen betegeskedett már, de tegnap eléggé jól érezte magát. Főlkelt, felöltözött s reggelizés közben feje az asztalra hanyatlott s csendesen elszenderült. Temetése holnap, vasárnap délelőtt fél 11 órakor lesz a Kapucinus-utca 8. számú gyászszobából. Kiterjedt család gyászolja.

* **A tüzérség főfelügyelője nyugalomban.** Bécsből jelentik: Ő Felső kéziratos intézett Lipót Salvator főherceghez, a tüzérség főfelügyelőjéhez abból az alkalomból, hogy állásától saját kérelmére felment s részére a vaskoronarend első osztályát adományozza. Egyben elrendeli, hogy az illetmény nélküli tábornokok állományába helyeztessék.

* **A nyári időszámítás.** A hivatalos lap tegnapi száma közli a kormányrendeletet, amely a nyári időszámítást szabályozza. A rendelet szerint a nyári időszámítás április 1-én hajnali 2 órakor kezdődik, amikor is a mutató egy órával előbbre, tehát 3 órára szökik és szeptember 29-én hajnali 3 órakor ér véget, amikor az órák mutatója 2 órára tolódik vissza.

* **A községi alap költségvetése közszemlén.** Nagyvárad város közigazgatási bizottságának 112—1918. kb. számú véghatározata alapján a város közuti alapjának az 1918. évi költségelőirányzatát s annak mel' lékletét képező kimutatásokat az 1890. évi l. t. c. 22. §-ának rendelkezéseire képest 1918. évi március hó 8. napjától március hó 23. napjáig 15 napi közszemlére kiteszem. Miről az érdekelteket azzal értesitem, hogy a részükről esetleg beérkező felszólamlások az összes iratok kapcsán a 15322—1892. sz. kereskedelemügyi miniszteri rendelet II. rész 10. §-a 4. pontja értelmében a további törvényszerű eljárás végett a város törvényhatósági bizottságához fognak előterjeszteni. Nagyvárad, 1918 március 8. Rimler Károly, polgármester.

* **Halász Imre meghalt.** Budapesti tudósítónk jelenti telefonon, hogy Halász Imre, a kiegyezés és a kiegyezés utáni idők híres publicistája, Deák és Andrassy bizalmas embere tegnap este 77 éves korában meghalt.

* **Katonai kitüntetések.** A hivatalos lap közli, hogy a király a legfelső dicsérfelismeréssel tüntette ki Grósz János 37. gy.-e.-beli, Szakáll Tamás 101. gy.-e.-beli és Navrátil Károly 70. gy.-e.-beli tart. főhadnagyokat.

* **Hősi halál.** Cseke István, a 101. ezred hadnagya, a nagy ezüst vitézségi érem tulajdonosa a hazáért a harctéren szerzett sebesülése következtében elhunyt. Temetése márc. 10-én, vasárnap délután 1 órakor lesz a csapatkórházból.

* **A fodrász segédek sztrájkja.** A fodrász segédek sztrájkba léptek s a munkaadóknak átadott memorandumukban jobb munkarendet s a jövedelem 20 százalékát követelik s azt, hogy csak oly segéd legyen alkalmazható, akit a szakszervezet ajánl. Követelik még a muukaadók szakosztálya elnökének eltávolítását. Mivel a munkaadók ezeket a feltételeket nem teljesítették, minden felmondás nélkül sztrájkba léptek. Ez a sztrájk kínos helyzetbe hozta azokat a hadiözevegységeket és hadbavonult munkaadókat, akik maguk nem vezethetik az üzletet. A munkaadók szakosztálya tegnap három tagu bizottságot küldött ki a segédekhez, hogy tárgyaljanak velük s a bizottság magával vitte a fodrászmesterek előnyös békeajánlatát a segédekhez. A sztrájkolók azonban kijelentették, hogy követeléseik összes pontjainak elfogadása nélkül szóba sem állanak, főként pedig a szakosztály elnökének lemondását követelik. Ebből is látszik, hogy a sztrájkolókat szakszervezeti és hatalmi szempontok vezetik. A sztrájk tehát tovább tart.

* **A borjúhús ára.** Tudatom a város közönségével, hogy 1918 március hó 8-tól kezdődőleg további intézkedésig a borjúhús árát a következőkben állapítom meg: borjúhús hátulja kilogrammonként 12 kor. borjúhús eleje kilogrammonként 11 kor. Nagyvárad 1918 március 7-én. Lukács Ödön polgármester-helyettes.

* **Eljegyzés.** Lőrinc Ferenc kat. mérnök eljegyezte Füzesséry Magda urleányt.

* **Nagyvárad női közalkalmazottai figyelmébe.** A Népruházati Bizottság a női közalkalmazottak részére I. II. III. minőségű gyapjukendőket óhajt kiosztani, darabját 65, 35 és 25 koronáért. Ezgn kendőket kizárólag női közalkalmazottak és nem közalkalmazottak feleségei vagy családtagjai vehetik igénybe, sőt ezek közül is csak a valóban reáutaltak. Értesitem tehát mindazokat, akik ilyen kendőknek a Népruházati Bizottságtól kiutalását kérik és hivatalfőnökük által írásbelileg ajánlatnak, hivatali helyiségemben igénylésüket legkésőbb folyó évi március 16-ig jelentsék be, ahol névjegyzékbe fognak vétetni. Megjegyzem, hogy a női közalkalmazottak közül a tanítónők nem nálam, hanem a tanfelügyelőnél tartoznak igényüket bejelenteni. A szétosztás idejéről és módjáról annak idején majd rendelkezni fogok. Nagyvárad, 1918 március 7. Ember Géza, főispán.

* **Iparostanulók felvétele.** Az Orsz. Gyermekevédő Liga Iparostanulók Otthonából hat tanuló katonai szolgálatra vonulván be, ezek helyei megüresedtek. Felvételre jelentkezhetnek Sztaroveszky-u. 15. sz. alatt ipari pályára készülő, 15 évet be nem töltött tanulók.

* **A laboránsnő tévedése.** A Kigyó gyógyszerárban volt laboránsnő Haraba Juliska, akit lopással vádolt meg a tegnapi tárgyaláson Nesztor József királyi ügyész, mert a gazdájától öt darab nyakkendőt s egy fémbográcsot vitt el. Szöllőssy Gyula tanácselnök kérdésére a vádlott beismerte, hogy egy fémbográcsot elvitt, de azt hitte, hogy az gyerekjátékszer s egy kis rokonának adta. A nyakkendők ellopását tagadta, a nála talált nyakkendőkről azt állította, hogy azok a komaaszszonya férjéi. Reisz István gyógyszerész kihallgatása után a bíróság egy havi fogházra ítélte a laboránsnőt, aki felebbezett. Jegyző volt: Halmy Gyula dr.

* **Van bőven gyufa.** Tudatom a város közönségével, hogy Kurlander és Ullmann céghez 100000 és ifj. Weisz Bernát céghez 50000 doboz gyufa érkezett, ennél fogva a közönség gyufaszükségletét e cégeknél beszerezheti. Nagyvárad, 1918 március 7-én. Lukács Ödön, polgármester-helyettes.

* **A Tanítók és Tanárok Beszerzési Csoportjának elnöksége** tudatja az érdekeltekkel, hogy a megrendelt élelmiszereket folyó hó 10-én, vasárnap délelőtt 10—11-ig a kereskedelmi iskolában átvehetik. A kitűzött időben mindenki köteles rendelkezni az elszállítási.

* **Szabadság meghosszabbítás.** A hadsereg főparancsnokság megkeresése folytán tévedések elkerülése végett közhírré tették, hogy mindazon a hadrakelt seregtől szabadságon levőknek, kiknek szabadsága március 10-én, vagy azelőtt végződne, 14 napi szabadság meghosszabbítás engedélyeztetik. Azoknak, kiknek szabadsága márc. 11-én vagy később végződne, szabadságmeghosszabbítás nem jár. A meghosszabbítás a szabadságlevélben előjegyzendő. Cs. és kir. Térparancsnokság.

Borzalmas csapás az ántántra.

Budapest, március 8. (Saját tudósítónktól.) Londonból jelenti a Reuter ügynökség: Az alsóházban Bonár Law jelentést tett a nyugati helyzetről. A háborút az előző évben a szövetségesek javára be lehetett volna fejezni, ha nem állottak volna be az orosz események, amelyek borzalmas csapást jelentenek a szövetségesekre nézve, mindazonáltal Németország egy lépéssel sem jutott közelebb az általa várt békéhez. Az oroszországi események ellenségeink helyzetét jelentékenyen javították ugyan, de neveléses volna azt hinni, hogy Németország olyan országot mint Oroszország kizsákmányolhat. A németek legutóbb 30 hadosztályt vittek át a nyugati frontra, ha azonban mi az egész frontot tekintetbe vesszük, csapataink létszáma nagyobb.

Felelősség a békekötésért.

Budapest, március 8. (Saját tudósítónktól.) Bernből jelentik: A pétervári jelentések szerint a diplomáciai viszony újrafelvételéről és a kereskedelmi forgalom helyreállításáról a középponti hatalmakkal a Moszkvában március 12-én összeülő általános szovjetkongresszus fog határozni. A Szmolny-intézetnek az a szándéka, hogy minden, a békekötéssel összekötött kérdés miatt a felelősséget a szovjetre hárítsa.

* **Halálozás.** Özv. Wondre Manóné postatiszt özvegye 76 éves korában elhalálozott. Temetése március 9-én, szombaton d. e. 10 órakor lesz a Biharvármegyei közpórházból.

* **Köszönetnyilvánítás.** A Biharvármegyei Takarékpénztár Rt. a nagyváradi Iparostanulók Otthona céljaira 100 koronát volt kegyes adományozni, melyért ezúton hálás köszönetét fejezi ki az Otthon felügyelőbizottsága nevében dr. Czifra Kálmán elnök.

* **Használt hordók kivitele.** A m. kir. földművelésügyi miniszter urnak 76212—1918. VIII. számú rendelete alapján értesítjük az érdekelteket, hogy a használt olajos, petróleumos és kárányos hordók kiviteléhez — minthogy ezek boros hordóul való használatra nem alkalmasak — a vasuton való szállításra igazolvány nem szükséges. — Nagyvárad, 1918 március hó 6. A nagyváradi Kereskedelmi és Iparkamara: Szarill Ferenc sk. elnök h. Dr. Sarkadi Lajos sk. titkár.

* **Adakozásnk.** Az ipartestületi elagott ipatosok menháza javára ujabban a következők adakoztak: Hungária Cipőgyár 300, Biharvármegyei Takarékpénztár 50, Nagyváradi Takarékpénztár 50, Gazdasági és Iparbank 30, Nagyváradi Hitelbank 20 kor. Az iparos hadiárva és özvegyek javára külön adakozni szivesek voltak: A Nagyváradi Takarékpénztár 50, Czeglédy Jeremiás napidíját 20 koronát. Fogadják a nemeslelkű adományozók az ipartestület előjárósága hálás köszönetének ez uton való nyilvánítását is. Tisztelettel Czeglédy Jeremiás ipartestületi elnök.

* **Pemete- és hársfamézcukorka** elhárítja a köhögést és rekedtséget, hurutot, kiváló hangtisztító, oídó hatású. Egy csomag ára 1 korona. Kapható Németh Pál Aranykereszt gyógyszerházában, a városháza mellett.

* **Köhögés, hurut és rekedtség** ellen biztos hatású szer a hurut-szeletke, 1 doboz ára 2 korona. Kapható Farkas István „Apolló” drogériájában, Rákóczi-ut 7—B.

* **Istállótrágyát** saját igánkkal házaktól elszállítunk. Telefon 1099.

* **Fényképészeti** lemezek, papírok, vegyszerek, előhívók stb. kapható Farkas István „Apolló” drogériájában, Rákóczi-ut 7—B.

* **Ruhafesték** valódi két oroszán H védjegyű minden színben kapható. Ára 60 fillér. Viszonteladók árendeményben részesülnek. Farkas István „Apolló” drogériája, Rákóczi-ut 7—B.

* **Tyukszemirtő** három nap alatt elmulaszt tyukszemet, borkeményedést és szemölcsöket. Ára K 1-50. Kapható Farkas István „Apolló” drogériájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7—B.

* **Nőiszabóság — Divatterem.** Elegáns costümök, estélyi és utcai ruhák, aljak, blouzok legszebb kivitelben méret után készülnek. Átalakítások is elfogadtnak. Tisztviselő-családoknak kedvezmény. Czillér Imre árúházában.

* **Jó házból való fiu tanulóknak felvétetik.** Stepper Ottó cukrász.

Azonnali belépésre ujságkihordónőket Váradolaszi, Katonaváros, Újváros és Külvárosra keres a Tiszántúl. Jelentkezők a kiadóhivatalban felvétetnek, Szilágyi Dezső-utca 5. szám alatt.

* **Ne dobja ki** pénzét új ruhákért, mert a kitünően bevált ruhafestékekkel régi ruhadarajait olcsó pénzért házilag átfestheti. Egy levél ára 50 fillér. Németh Pál Aranykereszt gyógyszerházában, városháza mellett.

* **Butorozott szobák** kiadók Zöldfa-épület emeletén. Értekezhetni a szobakezelőnőnél.

* **Egy ör felvétetik Fekete Sas részvénytársaságnál.**

* **Keresünk egy vizsgázott fűtőt.** Jelenkezni lehet Moskovits Adolf és Fiai r.-t.-nál.

IRODALOM

A „Vasárnapi Ujság” március 3-iki száma érekes képekben közli az angolok utját Palesztinába, a przemysli tábornokok hazatérését a hadifogságból, Lengyel Menyhért új darabját, a „Charlotte kisasszony”-t Nemzeti Színházban s a galicziai petróleumforrásokat stb. Egy cikk és képek Székelyhidy Ferencet és nejét, Marschalkó Rózsit, az Operaház hirneves énekművészeit mutatják be otthonukban. — Szépirodalmi olvasmányok: Szemere György regénye, Pekár Gyula és Szöllösi Zsigmond tárcái, Jakab Ödön verse, Schöpflin Aladár színházi cikke, Bennet angol regénye. Egyéb közlemények: Popovics Sándor pénzügyminiszter, Sebess Dénes igazságügyi államtitkár és Ráth Zsig-

mond curiai másodeinök arcképei s a rendezes heti rovatok: A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre 10 korona.

Az Uj Idők március harmadiki számában Kádár Lehel folytatja a Három galamb című regényét. Elbeszéléseket irtak: Bársony István, Mikszáth Kálmán, Pajza Elemér, Lőrincz György, verseket Varságh János, Kardos Tilda. Erdekes képek és Műhíbeek Károly fejlecei teszik változatossá a füzetet. Előfizetési ára negyedévenként 9 korona. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Andrassy-ut 16. sz.

Mikszáth Kálmán élete és művei. — Irtta: Rubinyi Mózes. E könyv Mikszáth halála óta az első, mely a nagy humorista életét mondja el és műveit fejtegeti. A szerző Mikszáth műveinek legalaposabb ismerője, ki az író szétszórt, kiadatlan műveinek összegyűjtésével, elfeledettek fölidézésével és hagyatékának rendezésével elévülhetetlen érdemeket szerzett. Nem nagy terjedelmű könyv, amellelt, hogy eisórangu forrásmunka, világosan, szépen van megírva, a tudás, elmélyülés és izlés valóságos kis remek. Mikszáth minden hive nagy élvezettel fogja olvasni ezt a kitünő életrajst, melynek függelékében a tudós szerző összeállította Mikszáth összes műveinek bibliográfiáját. A kiállításában is izléses könyv ára 4 korona. — Kapható minden könyvkereskedésben.

Az Élet szépirodalmi képes heti folyóirat (szerkeszti: Andor József) március 3-iki száma a következő tartalommal jelent meg: A keresztény feminizmus. a. j. — Arcképsorozat: Vári Béla. — A heti bünbánatszoltár. (Költemény.) Fordította: Sik Sándor. — Ami nélkül nem élhetünk. (Segény.) Harasnyai Lajos. — Az emlékek. (Elbeszélés.) Rácz Pál. — A baba. (Költemény.) Mécs Laszló. — Az átlagember. (Regény.) Irtta: Robert Hugh Benson; fordította: Kálmán György. — Kultura. — Hétről-hétre Szerkesztői üzenetek. — A kitünő lapot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári ut 15—5. Előfizetési ár fél évre 15 korona. Mutatványszámot készséggel küld a kiadóhivatal.

Mikszáth F.: Brakovszky, a siket kovcs. A kis primás. A nagy író műveit új olcsó kiadásának legujabb kötete hozza ezt a két kisebb regényt. Az első ragvógó humorával, igaz és mély emberi érzések rajzával Mikszáth legeredetibb munkáinak egyike. A második, mely egy hétesztendő sztergomi érseknek életét jellemzi, történelmi parodia és bájos meseszöveve révén egyben kedvelt ifjúsági könyv. A kötet 4 koronáért minden könyvesboltban kapható.

Uj nőiszabóság!

Értesitem a t. hölgyközönséget, hogy a Markovits és Weinberger cégtől, hol 4 évig mint főszabász működtem, a cégtől megválva Beóthy Ödön-utca 41. szám alatt egy modern nőiszabóságot létesítettem. Midőn oda fogok hatni, hogy a t. hölgyközönség bizalmát kiérdemeljem, magamat nagybecsű jóindulatukba ajánlva, vagyok

Kitünő tisztelettel
SZABÓ LAJOS
nőiszabó.

Színház.

Heti műsor:

Szombat délután: Vasgyáros.
Szombat este: Szultán.
Vasárnap délután: Vandergold kisasszony.
Vasárnap este: Szultán.

A Szultán reprizei. Verő György csodás zenéjű operettje, a Szultán kerül színre szombaton este; az értékes reprizhez méltó, pompás és teljesen új szereposztású előadásban. A kitűnő operette, mely a multban hosszú idők értékes sikereire pillanthat vissza, önként értetően most is nagy közönséget vonz, amely már eddig is élénk érdeklődéssel igyekezett a Szultán szombat és vasárnap esti előadásaira magának helyet biztosítani a színházban. A címszerepet Sz. Zsigmond Anna, Roxelán bájos szerepét Kovács Margit énekli, ami már magában véve is remek élvezetet nyújt a Verő pazar szépségű zenéje kedvelőinek. Bünbasi és Bülbül basákat Stoll Béla és Szabó Gyula játsszák, Gaston pompás szerepét Békefi Lajos énekli, Deliát pedig Kálmán Mancsi. Ezekon kívül igen jó szerepek jutnak Szigeti Jenőnek és Ivánfinak.

Délutáni előadások. Szombaton délután Ohnet György kiváló sikerű és nálunk oly közkedvelt színműve, a Vasgyáros, vasárnap délután pedig a Vandergold kisasszony, egy csak nemrég élénk sikerrel bemutatott operetté kerül színre.

A Színházi Élet. Incze Sándor népszerű hetilapja e heti száma valósággal szenzációval szolgál. Már a vezércikk is előkelő művész tollakól való; Góth Sándor megemlékezik a Nemzeti Színház nagynevű művészeről, Nagy Imréről. Zerkovitz Béla és Nagy Endre új operettjéről, a Zsámbéki földesurról érdekes cikket közöl, beszámol a Városi Színház készülő új operettjéről, a Hóvirágról és Gábor Andor új vigjátékáról, a Princről, melyet a Vigszínház fog bemutatni. Kedves meglepetés a Kis Színházi Élet, mely mellékletül jelent meg. Ebben a számban a művészvilág gyermekerege van megelévenitve, tarka képek és rajzok kíséretében. Teljes egészében közöl egy vidám kis kabaré darabot, Szentes Béla tollából, címe: „Ödön ne zavarj”, mely most is műsoron van a Modern Színpadon. A rendes rovatok: Hetivers, Sugóyuk, Intim Pista teszik még változatosabbá a fölülte értékes számot, a mely 64 oldalra terjed. Egyes szám ára 80 fillér. Előfizetési ára 8-50 korona. Kiadóhivatal: Budapest, Erzsébet körút 29. Minden új előfizető ingyen kap két-két ünnepi albumot.

VIGADÓ mozgó- színház	Szombaton Cabiria II. Az előadások vasárnap d. u. 3 óra- kor, hétköznap 5 órakor kezdődnek
--------------------------------------	---

Főszerkesztő: Dr. KRÜGER ALADÁR. Felelős szerkesztő: Dr. PAPP KÁROLY.

Hirdetvénytulajdonos: Szent László-nyomda r. t.

Varrólányok és tanuló-lányok

jó fizetéssel
felvétetnek

Kesztenbaum Juliska
füzőszalonjában, Rákóczi-ut.

Megnyilt

Haltenberger Vilmos

kelmefestő és vegytisztító gyárának
második számú felvételi üzlete,
Szent László-tér, Dell'ortó cég mellett.

Vállal minden szak-
májába tartozó mun-
kát, elsőrendű kivitel-
ben, mérsékelt áron.

Meghívó.

A Léderer és Kálmán-féle szesz-
gyár és gőzmalom részvénytársaság
f. évi március hó 17-én vasárnap délelőtt
1/2 11 órakor tartja meg a gyártelep
irodahelyiségében folyó évi

rendes közgyűlését,

melyre a t. részvényesek ezennel meg-
hívatnak.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése a lefolyt üzleti év eredményéről.
2. Az igazgatóság számadása és javaslata az üzleti nyereség felosztása tekintetében.
3. A felügyelő bizottság jelentése az igazgatóság által elkészített évi számadásról és mérlegről, valamint a nyereség felosztására vonatkozó indítványának megvizsgálásáról, határozathozatala a mérleg megállapítása a nyereség felosztása tekintetében.
4. Az igazgatóság s felügyelő bizottság által kért felmentvény kérdése.
5. Az igazgatóság s felügyelő bizottság tagjainak 3 évi időtartamra való megválasztása.
6. Esetleges indítványok.

Figyelmeztetés. Az igazgatóság által megvizsgált mérleg, zárszámadások az igazgatóság jelentésével együtt mai napon a gyári irodában közszemlére kitétetek és ott bármikor megtekinthetők.

Nagyváradon, 1918. évi március hó 8. napján.

Az igazgatóság.

Hadapród- és felsőipariskolába

való felvételre, valamint
gimnázium, reál és polgáristákat

magánvizsgálatra

felelősséggel előkészítik.

Ugyanott egy vagy két tanuló teljes el-
látást nyerhet. Güttmann, Magyar-u. 9. sz.

URÁNIA mozgó- színház

Szombaton

Az elveszett paradicsom
dráma 4 felv.

Az előadások vasárnap d. u. 3 óra-
kor, hétköznap 5 órakor kezdődnek

APOLLÓ mozgó- színház

Szombaton

A muzik gyöngye
társadalmi dráma 4 felv.

Az előadások vasárnap d. u. 3 óra-
kor, hétköznap 5 órakor kezdődnek

Árjegyzék!

Porcellán mozaik, ütővel	8.-
Majolika gyümölcs állvány	8.-
Majolika tálca fogóval	8.-
Majolika cukortartó díszes	8.-
Majolika gyümölcs készlet	8.-
Vizes készlet csiszolt üvegből	8.-
Boros	8.-
Likör	8.-
Söröskészlet színes aranyozással	8.-
Boroskészlet színes	8.-
Vizeskészlet színes	8.-
Likörkészlet színes	8.-
Befőtteskészlet kristály felhő	8.-
Gyümölcs készlet kristály üvegből	8.-
Majolika fali sótartó színes	5.-
Majolika vizeskancsó színes	5.-
Kenyér kosár színes üveggel	5.-
China ezüst cukortartó	5.-
China ezüst gyümölcs állvány	5.-
Majolika virágváza színes	5.-
Majolika virágfazék	5.-
Majolika dísz figura	5.-
Porcellán főzőlábos	5.-
Porcellán főzőfazék	5.-
Teáskészlet színes aranyozással	40.-
Kávéskészlet színes aranyozással	40.-
Feketés készlet színes aranyozással	80.-
Ebédőkészlet felszerelve, sz. aranyozással	120.-
Hidegfelvágó készlet sz. aranyozással	25.-
Mosdókészlet színes fin. díszítéssel	30.-
Fali tükör színes aranyozott kerettel	25.-
Asztali lámpa teljesen felszerelve	25.-
Függő	25.-
Teás pobár China ezüst foglalatban	3.-
Teás csésze szin. finom aranyozással	8.-
Kávés	8.-
Köpcésze	8.-
Főzőlábos barna tűzálló füllel	8.-

Nippek, Figurák, Szent Antal
szobrok, Mária szobrok, Szent-
telt víztartók, Konyhasberen-
dezési cikkek, Képek, Keretek,
:: Ablak üvegezés. ::

Eladás nagyban és kicsinyben !!

KOMLOS TESTVEREK

üveg, porcellán, lámpa, táblalüveg
és díszműre nagykereskedés.

Nagyvárad, Zöldfa-u. 13. sz.

Telefonszám 372.

Felső kereskedelmi és polgári iskolai
magánvizsgákra előkészít
felelősséggel a Donát-féle
ker. magántanfolyam.

Minden hónapban kez-
dődik új ker. tanfolyam
hölgyek részére

gyors- és gépirásra, ker. számtanra,
könyvvitelre.

Beöthy Ödön-u. 30. Telefon 1000.

Feketegyőrösön

(Tenke mellett) 135
kis hold szántóföld
szabad kézhől eladó.

Értekezhetni az
Általános Takarékpénztárnál
Nagyvárad, Bémer-tér.

MOCSÁRY SÁNDOR

TELEFON 1404.

ZÖLDFÁ-ÉPÜLET, utcai helyiség.

Villany- és vízvezeték-szerelő,
bádogos, lakatos, műszerész
..... és bronzműves.

Írógép, gramofon, kerékpár és
National Cassa javító. Electrotechni-
kai cikkek, 1/2 Wattos Wolfram szálás
Tungstam-égők állandóan raktáron.

IZSÁK LIDIA

Elsőrendű
fűzőszalon

NAGYVÁRAD,
Nagy Sándor-u. 1.

Parkszálloda épületében

Interurbán telefon:
11-53 szám.

A Szigligeti-színház mű-
vésznőinek egyedüli fűző
szállítója. — Tisztításo-
kat és átalakításokat
elvégeztünk. Fűzők mér-
ték után a legrövidebb
idő alatt elkészítetnek.

Eladó egy malomberendezés,

ugymint malomszíták, hozzá-
való szíjtárcsák, transmissiók
és falitárcsák

Moskovits Adolf és Fiai
R.-T.-nál, Nagyváradon.

Vas és lózágyak

afrikai és lószőrmátracok,
amerikai és spanyol-
gyűjtésű: összehajtott
ágyak eredeti gyári áron
kaphatók

Tátray Sándor

r.-t.-nál Körös-utca 11.

Telefon szám: 558.

Betűszedő tanulóknak
fiú és berakó tanuló-
knak leány fizetéssel
felvétetik

a Szent László-nyomda R.-t.-nél.

Bubla és Tarsa.

Cégigazgató: Bubla József
Sztareveczky-utca 1.

Minden kapható e fűszer
és csemege kereskedésben.

Szalámi, sajt, szalonna,
kitűnő Málnaszörp,
Törley pezsgő, valódi
kitűnő ó-borok.

Saját termesztésű bor.

Szappanok. Naponta friss
izletes házikenyér. Felvágott
fa házhoz szállítva. Élelmi
cikkek. Naponta friss vaj,
remek lipthói túró.

Telefonszám 11-49.

NAGYVÁRAD VÁROS VILLAMOS MŰVE

IRODA, RAKTÁR ÉS TELEP:

NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.

A telep telefonja 614.

A telep telefonja 614.

Ertesítjük a város t. községét, hogy villamos

FŐZŐEDÉNYEK,

Wolfram és egyéb izzólámpák a legolcsóbb
árban kaphatók. Telefon rendelésre
izzólámpák díjmentesen házhoz szállítva.
Átvállalunk villamos világítási és erőátviteli
berendezéseket. Egész éjjel figyelmes szolgálat.

Csillárok, 1/2 wattos lámpapapírok 2000
gyertyafényig.

Villamos motorok nagy választékban kap-
hatók.

Költségvetéseket díjmentesen készítünk

Főszereplő telefonja

55.

Főszereplő telefonja

55.

Beraktározás!

Áruk, butorok, termények stb. hossz-
szabb vagy rövidebb időre berak-
tározására megfelelőiség helyek,
ezeken kívül boros- és szárazpincék,
istállók, kocsiszínek is állanak ren-
delkezésre. A beraktározott árukat
tűz- és betörés ellen biztosítjuk.
Közelebbi felvilágosítással szolgál a

Fekete Sas és Zöldfa R.-T.
beraktározási osztálya.

Iroda Sas-passage 22. sz. lépcső.

TELEFONSZÁM: 14-00.